

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA RROMANI
ETAPA NAȚIONALĂ
07 MARTIE 2026
ANUL XII DE STUDIU

- Savorre subijektură si musajutne.
- Den pen ivăthe 10 pùntkură.
- E butăqo vaxt si 3 òre.

O JEKHTO SUBIJÈKTO

32 pùntkură

Del pes o tèksto:

And-jekh gav, zivelas jekh rrom barvalo thaj prinzardo, savo bučholas Samir. Sasas les jekh rromni šukar, savi bučholas Lăna. Sasas len but barvilipen and-e lenqi bar, sasas len savorenθar. And-jekh dīves maškar e dīvesa, lilă pesqi mačhesqi raj thaj telărdăs ka-i len thaj astardilo te mačărel. Na kodolesqe ke na sasas len so te xan, tha' andar kodoja te nakhel lesqo vaxt. Thaj astardăs te mačărel.

Pala duj-trin çasură, çī astardăsas khanć. Kadjal, lias pesqi rovli thaj telărdăs khere. Aresindoj khere, pučhel pesqe rromnă, savi azukerelas les lošali.

- Rromni!e, tu zanes so na-i amen k-o kher?

- Çī zanav! - phenel i rromni, daravdi le lavenθar e Samirosqe.

- Amen na-i amen jekh čhavo, thaj na palal but vaxt ame avasa phure. Kon ka dikhel amenθar thaj kon ačhola kaj i avlin?

Godīsarde von ke avelas mišto te lien jekhe čhaves e dīesθar thaj line les.

O čhavo barōlas sigo thaj godăver. Šukar äl duj rroma dikhenas pen lesθe sar k-e lenqo zivipen, thaj kana avilo o vaxt dine les k-i škōla.

And-e svăko dīves, o čhavo sas ingerdo thaj andino e šukare vurdoneça. Kana agorilăs i škōla, o Marin - kadjal bučholas o čhavorro - sas bičhaldo e licevosθe thaj kothar ka-i fakulteta thaj areslo baro drabarno, sastărno.

O Samir xalăs sa pire love e čhaveça thaj ačhilăs čorro, tha' o Marin areslăs jekh andar le maj bare drabarne and-o amaro them thaj lilăs pesqe vi jekhe gază, sar zuvli. Duj-trin berša, çī maj dină e phurenθar. Xolăvdo, lesqo dad, telărdo palal lesθe.

Aresindoj k-i nasvalin, kaj kerelas butī o Marin, o udarno dikhindoj les kadjal čorrovanes xurăvdo, pučhel les:

- Kaj zas, phure!a? Thaj kana ašundăs ke si o dad e drabarnesqo, savo sas vi o das/ o dirèktoro e nasvalinăqo, čhută lesqe sig jekh skamin te bešel tele, dină telefòno pe dasesqe te avel zi tele. Kana areslo o Marin, phendă kă çī prinzarele e phures thaj ke vi kadjal sas les but bută maj lače keripnasqe.

Xolăvdo, o phuro, kamlo te telărel, thaj o udarno dină les i adrèsa le Marinosqi. Aresindoj k-o kher pire čhavesqo, mardă ka-o udar thaj maladilă les jekh zuvli but šukar, ka-o udar. Voj akhardă les sig and-o kher. Čhută lesqe te thovel pes thaj paruvdă lesqe sumadă. Pašal rătăθe, avilo vi o Marin, lesqi rromni maladă les thaj phendăs lesqe:

- Tiro dad si amenθe!

Xolăvdo, o Marin phendă pire rromnăqe:

- Sar, me and-i kadaja răt, akhardem niște amala, mangav tut, te thos les khathenŋe, te na avel vov dikhlo mire amalenŋar!

Ăl duj čhave le drabarnesqe, šunindoŋ e lava lenqe dadesqe, ačhile andar o khelimos.

E zuvli čhută les and-jekh garavdo thanorro, thaj o phuro, texarinăŋe, telărdăs pesqe khere, phenindoŋ e phurăqe sa so vov kerdăs, kana vov sas telărdo.

E phuri phendăs e Samiresqe.

- Akhar les and-i kris, xalăm leča amare barvalimata, thaj vov či kamel te așunel andar amenŋe!

O das e krisaqo pučhel le phures:

- Phure!a, so kames e drabarnesŋar?

- Kamav, phenel o phuro, deș thaj jekh dīvesa te xal so xalem me thaj mirri phuri and-e palutne deș thaj jekh berša!

- Thaj so xalăn, phure!a? - pučhel o das.

- Xalem xavici, ciknida, lăpato, puruma thaj kadiki. Kerdăs o das sar kamlăsas o phuro. Phandăs e Marinos thaj deș thaj jekh dīvesa dină les xamos palal o phenimos e phuresqo.

O drabarno, savo sasas siklilo te xal aver xamata, bešel bixalo, duj-trin dīvesa, zi maj palal prinžardă ke o phuro si pesqo dad thaj phendă ke sa lesqe dīvesa si te dikhel pire dadenŋar.

Ame, kathar, trebuj te xatăras, čhava!len, ke amare dada - sode but čorre avena - si kodola kaj dine amen ziv, barărdă amen thaj dikhle amenŋar. Vi ame, k-e amaro vaxt, si te dikhas lenŋar, kana phure avena!

(O rrom thaj o čhavo, palal o Nikolăe Pandelikă)

1. Xramosaren savo si o tătulo, o autōro thaj o mesăzo le tekstosqo dino maj opre! **6 pŋnktură**
2. Arakhen e sinonimură vaș e alava: *bučholas, bičhaldo, vaxt, telărdo*. **4 pŋnktură**
3. Roden thaj xramosaren, andar o dino tătsto, trin navnă/ substantivură save si ka-o vokatīvo kēzo! Xramosaren ke savo gēndero/ ling si von. **6 pŋnktură**
4. Roden thaj xramosaren, andar o dino tătsto, duj kardinălo ginavnă. Keren andar lenŋe distributivo ginavnă. **4 pŋnktură**
5. Roden thaj xramosaren, andar o dino tătsto, trin paškernavnă/ advērbură! Xramosaren k-o savo komparaciaqo grădo si von. **6 pŋnktură**
6. Roden thaj xramosaren, andar o dino tătsto, trin kernavnă/ vērbură save si ka-jekh zenutno/ predikativo mōdo. Xramosaren k-e savo vaxt si von. **6 pŋnktură**

O DUJTO SUBIJĚKTO

58 pŋnktură

1. Ambolden gažikanes e palutne 20 rēndură andar o tătsto dino maj opre! **18 pŋnktură**
2. Nakhaven i kernavni/ o vērbo „*parnōvel – a se albī*” ka-e savorre vaxta thaj mōdură! **12 pŋnktură**
3. Thon/ nakhaven i pašnavni/ o adžektivo „godăver” ka-e savorre komparaciaqe grădură. **6 pŋnktură**

4. Ambolden and-i rromani čhib!

12 pùntură

- a) În județul meu există o comunitate importantă de rromi care vorbesc dialectul ursăresc al limbii rromani.
- b) Ediția din anul 2023 a Olimpiadei Naționale de Limba Rromani s-a desfășurat în orașul Cluj-Napoca, un oraș care are o importanță istorică pentru țara noastră.
- c) Acei băieți și aceste fete vorbesc dialecte diferite ale limbii rromani, dar cunosc și limba rromani comună.
- d) Porunca a cincea ne învață să ne cinstim părinții, să îi respectăm ca să fim fericiți și să trăim multă vreme pe pământ.

5. Keren jekh xramosaripen, and-e 15-20 rëndură, palal i tème: „Sar thaj sosθar trebal te das pakiv amare daden” And-o tumaro xramosaripen dikhen:

10 pùntură

O ander/ o koncinùto le xramosaripnasqo – 6 pùntură

- Xramosaren palal so lačhe bută kerdäs tumari famìlia vaś tumenqe. 2 pùntură
- Vakären palal so valòre si and-i tumari famìlia. 2 pùntură
- Sosθar thaj sar trebal te das pakiv amare familiaqe? 2 pùntură

O organizisaripen thaj o prezentisaripen e godănqo – 2 pùntură

- o organizisaripen e godănqo – 1 pùnto
- i originalitèta -1 pùnto

E xramosaripnasqi redaktàcia – 2 pùntură

- vaś e vortografiaqe règule – 1 pùnto
- vaś e puntuaciaqe règule – 1 pùnto